

Gisttani Luxissuwa

Leveled

Wolaytta Sooddo Hosppitaaliya

Wolayttatto Doona

Ha gujo nabbabo maxaafay Yuu Essi Eyidiyappe (USAID) beettida miishshaa maaduwaa Seev Ze Childdirenee (Save the Children), Luxettaa Moconaynne Tohossa Dalgga Manttiya Luxettaa Beeroy issippe hashetin giigidi attamettidaagaa.

2009 M.L.

The CC By license lets others distribute, adjust, and build upon this work, for free or commercially, as long as credit is given to the original creation. However, any changes from the original must be indicated.

For more info please refer: <https://creativecommons.org/licenses/>

Gisttani Luxissuwa

Kifilee 3

Saaminttay I

Leveled

Luxissiyageetussi Kaaletuwa

Naati nabbabuwa doommanaappe kase misiliyanne huuphe yohuwa bessidi nabbaboy odiyoba malana mala oychchite. Nabbabi simmidi wurssettan de'iya oyshata zaarana mala oottite.

Nabbabuwappe kasetiya Mali be'o
Oyshaa

Huuphe yohuwanne koohuwa bollan
de'iya misiliya xeelliyo wode ha
nabbaboy ay odanaba milatii?

Wolaytta Sooddo Hosppitaaliya

Gisttana Wolaytta Sooddo
Hosppitaaliyan oottawusu. Luxetta
keettatun naati payyatettaa naagana
mala yuuuyaada luxissawusu. Hegaa
A ba dosan yuuuya yuuuyaada
haggaazawusu.

Hachchi A luxissiyo luxetta keettay nu luxetta keettaa. Ubba kifiliya naatikka wogga wolaa kuwan shiiqiiis. Luxissanchchatikka luxiyageetuura issippe uttidosona.

Yaanishin Gisttana gakkidaara uttida asaa ubbaa sarotaasu. Sarotaa kaseya makkada ba luxissuwa sintta qofaa qanttan qonccissaasu. “Ha luxettaa nuuni giigissidoogee naati bantta payyatetta naagana mala eraa gujjanaassa.

Ha'i wode nu hospitaaliya sakettidi yiya daro naati bantta geeshshatettaa naagennaagaappe denddidaagana. Bantta geeshshatettaakka naaganawu gidiya eray baawa. Yaaniyo gishshawu ha luxissuwan he eraa gujjanawu maaddiya naqaashaa immana," gaasu.

"Ubbaappe bayratiyagee kushiya meecettiyogaa. Kushiya meecettennaagee cora harggiya kaalettana danddayees. Hegee qassi karaanne cooshshaa kaalettanaagee qoncce," gaasu.

Ane oonee intte giddoppe qumaa
maanaappe kasenne sheeshsha
keettaappe simmidi kushiya
meecettiyyay? Ane intte kushiya ta
be'ana koyyays," gaasu. Gisttani
oyshawu zaaruwa immidaageeti issi
maccanne issi attuma xalaala.

Gisttanakka, “Shuchchaa, mittaa,
baanaa, urqqaa, asaa, mehiya
bochchiiddi pee'ido kushiya dogennan
meecettana koshshees. Daro naatussi
harggiya ehiyabati ayfiyan beetenna
gishshawu aybanne hanennabaa
milatees. Nu hosppitaaliya yiya
naatuppe daroy harggiyoy kushiya
meecettennaagaappe denddidaagaana.

Ay hegaa xallee daro naati
xugunttaakka ciggokkona. Xugunttay
keehi diccoogaappe denddidaagan A
giddon miiriqay uttees. Daro naatu
xungunttaa giddon karettabay de'eess.

Hegee xugunttaa eesuwan
eesuwan ciggennaagaappenne
meecettennaagaappe denddidaagan
hanees,” gaasu. Yaatada uttida
naatukko gelada eta kushiya
xeelliyogaa doommaasu. Daro naatu
xuguntay keehi dicciis.

He diccida xugunttaa giddon miiriqay
kumidi karexxidi yafaraa kessidi
uttiis. Daro naatuugaa be'a makkada
sinttakko yaasu. Gisttana sinttawu
ya makkada sirphphi gaada guutta
wodiyawu takkaasu.

Naatu xugunttaa xeella makkada keehi
kayyotidaba malatawusu. Yaatidaara,
“Nuuni yuuyyi yuuyyi odiyoy hagaa.
Daro naatu xuguntay keehi dicci
uttiis,” gaasu.

Yaatidaara ba korojjuwa giddo kushiya
gelissada cora shiggiriya kessaasu.
Yaatidaaraa xuguntay diccido
naatuugaa ciggiyogaa doommaasu.
Iira yiida Bonggikka amirida naatu
xugunttaa ciggiyogaa doommiis.

Amarida naatu xungunttaa ciggi
makkin Gisttana sinttakko yaasu.

“Ubba naatuugaa qanxxanawu wodee
baynna gishshawu soo biidi ubbaykka
qanxxiichchite. Wontto nuuni yiidi
hagaadan ubba naatu xugunttaa
xeellana,” gaasu.

“Hachchi hara qofaakka inttessi qonccissana koyyiyo gishshawu intte qofaa taakko zaarite. Kushiya meechchaanne xugunttaa cigettsaa xalaala gidennan daro naati gediyakka meecettokkona. Guppiiddi pee'in qitattida gediyara hiixaa kiyidi zin”iigoosona.

Issi issi naati haattaa be'anaappe goosona. Hegee tohoy eesuwan hanchchatananne mujalana mala oottees. Mujaleenne hanchchay qassi tohuwa sahisseesinne moorees,” gaasu.

“Ane intteppe oonee muletoo gediya meecettidi hiixaa kiyiyay?” gaada yaa haa xeelliyogaa doommaasu. Issi na'aappenne issi na'eeppe hara ubbay kushe denttibeenna. Gisttana haraati denttibeennaagan keehi maalaallettaasu.

Gediya ubbatoo loyttidi meecettana koshshees. Hiixaa kiyanaappe kasetidi ubba galla meecettana koshshees. Qammi xalaala gidennan gallassaanikka gediya meecettiyo meezee de'ana koshshees.

Caammaa kessi simmidikka loyttidi meecettana koshshees. Caamma giddon gedee cawattiiddi carkkuwa xayidi pe'ijo gishshawu xinqqana danddayees. Hegaa gishshawu awudekka gidikko gediya meecettiyogaa dogana koshshenna," gaasu.

Mujalee gediyan geliyogee tohuwa geeshshidi oyqqennaagaa bessees. Ane soo biidi intteegaanne intte laggetu tohuwa loyttidi xeellite. Hanchchatidi uttidaakko, muujalee de'iyakko, xuguntay diccidaakko loyttidi xeellite.

Hanchchatikkonne muujalee de'ikko intte tohuwa meecettenaagaa bessees. Muujaalee tohuwan gelin piqqiyogaappe koyro geeshshidi oyqqiyogee maaddees. Yaaniyo gishshawu nuuni sinttanawu tohuwakka kaalli kaallidi xeelliyyogaa dommana,” gaasu.

Ha'i gakkanawu Gisttana odiyobay
tana keehi maalaaliis. Ha ubbabaa
A waana eradee? Daro naati bantta
gediya meecettokkona. Bantta tohuwa
xugunnttaakka ciggenna gishshawu
muujalee mees.

“Hara nu payyatettaa qohuwa gattana danddayiyabay huuphiya meecettennan aggiyogaa. Huuphiya meecettennan xayikko cuudhdheesinne phuuphulliya yelees. Huuphee qitattin bidintta milatiyabay huuphe garssan kumees.

Hegee qassi huuphee
peenotanaadaaninne harggiya
kaalettana mala oottana danddayees.
Huuphee cuudhdhennanne
phuuphullenna mala saamunan loyttiddi
meecettana koshshees. Cuuchchaynne
phuuphullee de'ijo huuphee keehi
sheneyees,” gaasu.

Gisttana huuphiya geeshshatettaa
qonccissa makkada A odobaa muliya
qanttan dashiyogaa doommaasu.

“Naatoo, intte kushiya balennan kattaa
maanaappe kasenne sheeshshaappe
simmidi meecettite. Tohuwan dicciya
xugunttaa eesuwan ciggite.

Hegaa bollankka intte huuphee
cuudhdhennanne phuuphullenna mala
saamunan meecettite. Ero hachchi
qonccissuwa hagan wurssaas. Kaalliya
saaminttan nu bollaa meecettana
bessiyogan luxissuwa giiggissana,”
gaada kuuyaagaasu.

Meeziya

- A. Kaalliya oyshata nabbabuwan amppada zaara.
1. Nabbabuwa giddon luxettaa shiishshida asa sunttay oonnee?
 2. Wolaytta Sooddo hosppitaaliyappe luxissanawu yiiday woysu asee?
 3. Nabbaboy aattiyo ano kiitati aybee?

- B. Kaalliya oyshata nabbabuwaninne
ne buzo meeziyan keten"ada qantta
zaaruwa imma.
1. Kushiya xugunttaa dichchiyanne
kushiya meecettenna naata nena
gidiyakko ciggananne meecettana
mala woygada zoruutee?
 2. Kushiya, gediyanne huuphiya
meecettennaagee luxettaa bollan
kaalettiyo qohoy de'ii?

